

Lösningsförslag tenta 2011-01-12 (Med reservation för eventuella fel)

1. $X = 1001010101$; $Y = 0101101010$ (10 bitars ordlängd)

a) $R = X + Y_{1k} + 1$

109876543210	bitnummer
10000101011	1 carry
1001010101	X
+ 1010010101	Y _{1k}
0011101011	= R

(1p)

b) $\underline{N} = r_9 = 0$;
 $\underline{Z} = 0$ ($R \neq 0$);
 $\underline{V} = x_9 * y_9 * r_9' + x_9' * y_9' * r_9 = 1 * 1 * 0' + 1' * 1' * 0 = 1$; (Vid "subtraktion" är y_9 motsvarande bit i Y_{1k} .)
 $\underline{C} = c_{10}' = 1' = 0$

(1p)

c) $\underline{R} = 0011101011_2 = 0EB_{16} = 14 * 16 + 11 = 224 + 11 = 235$;
 $\underline{X} = 1001010101_2 = 255_{16} = 2 * 256 + 5 * 16 + 5 = 512 + 80 + 5 = 597$;
 $\underline{Y} = 0101101010_2 = 16A_{16} = 1 * 256 + 6 * 16 + 10 = 256 + 96 + 10 = 362$;
 Resultatet R är korrekt ($C = 0$). Korrekt resultat om $C = 0$.

(1p)

d) ($r_9 = 0$, pos) $\underline{R} = 235$
 ($x_9 = 1$, neg) $X_{2k} = 2^{10} - 597 = 1024 - 597 = 427$ $\underline{X}$ motsvarar -427
 ($y_9 = 0$, pos) $\underline{Y} = 362$
 Resultatet R är felaktigt ($V = 1$). Korrekt resultat om $V = 0$.

(1p)

e) $X \geq Y$ om $X - Y \geq 0$, som gäller om $C = 0$ eller $Z = 1$, dvs $\underline{f} = \underline{C}' + Z$, efter subtraktionen.

(2p)

f) Det högsta värdet ($11111111_2 = 255$) är reserverat för att representera oändligheten och används när absolutbeloppet av talet som skall representeras är större än maxbeloppet för 32-bitars flyttal. Det lägsta värdet ($00000000_2 = 0$) är (tillsammans med $f = 0$) reserverat för att representera talet 0 och används när absolutbeloppet av talet som skall representeras är mindre än minbeloppet för 32-bitars flyttal.

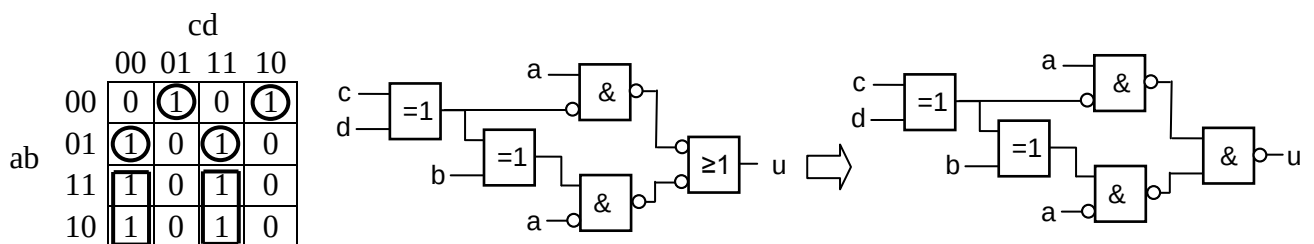
(2p)

g)

$\underline{u} = (ab)'a'c = (a' + b')a'c = a'a'c + a'b'c = a'c + a'b'c = a'c(1 + b') = \underline{a'c}$

(2p)

2.

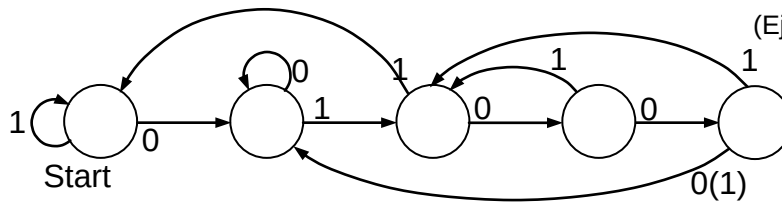
(Ring på ingångar i figuren ovan betyder att signalen inverteras innan den når grinden.)

$\underline{u} = ac'd' + acd + a'b'c'd + a'b'cd' + a'bc'd' + a'bcd = a(c'd' + cd) + a'(b'c'd + b'cd' + bc'd' + bcd) =$
 $= a(c \oplus d)' + a'[b'(c'd + cd') + b(c'd' + cd)] = a(c \oplus d)' + a'[b'(c \oplus d) + b(c \oplus d)'] =$
 $= a(c \oplus d)' + a'[b \oplus (c \oplus d)]$

(6p)

3.

a)

5 tillstånd ger minst 3 vippor
($2^2 < 5 \leq 2^3$)

(4p)

b)

x	q ₂	q ₁	q ₀	q ₂ ⁺	q ₁ ⁺	q ₀ ⁺	D ₂	D ₁	D ₀
1	0	0	0	0	0	1	0	0	1
1	0	0	1	0	1	0	0	1	0
1	0	1	0	0	1	1	0	1	1
1	0	1	1	1	0	0	1	0	0
1	1	0	0	1	0	1	1	0	1
1	1	0	1	1	1	0	1	1	0
1	1	1	0	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	0	0	0	0	0	0

För D-vippor gäller att $q^+ = D$

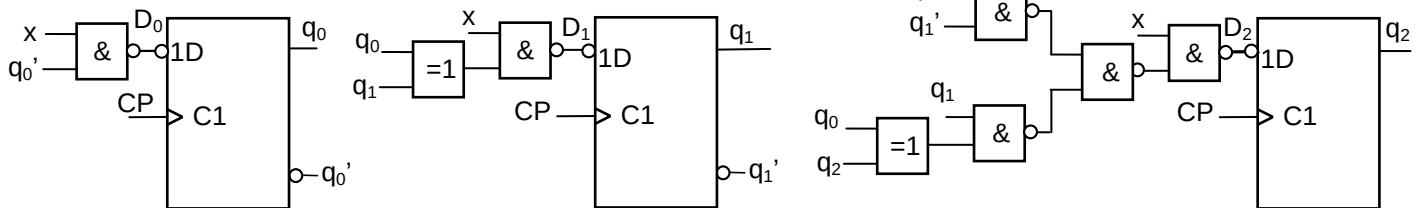
För x = 0 gäller att $D_2D_1D_0 = 000$

D ₂	q ₁ q ₀				D ₁	q ₁ q ₀				D ₀	q ₁ q ₀				
	00	01	11	10		00	01	11	10		00	01	11	10	
q ₂	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1
	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1

$$D_2 = x(q_2q_1' + q_2'q_1q_0 + q_2q_1q_0') = x[q_2q_1' + q_1(q_2'q_0 + q_2q_0')] = x[q_2q_1' + q_1(q_2 \oplus q_0)]$$

$$D_1 = x(q_1'q_0 + q_1q_0') = x(q_1 \oplus q_0)$$

$$D_0 = xq_0'$$

(Ring på D-ingångarna i figuren ovan betyder att signalen inverteras innan den når vippan.)

(6p)

$$4. \quad A - 7 \cdot (B + 1) = A - [2 \cdot 3(B + 1) + (B + 1)]$$

CP	RTN	Styrsignaler (=1)
1	$B + 1 \rightarrow R$	OE_B, f_3, g_0, LD_R
2	$2R \rightarrow R, R \rightarrow T$	$OE_R, f_3, f_1, f_0, LD_R, LD_T$
3	$R + T \rightarrow R$	OE_R, f_3, f_1, LD_R
4	$2R \rightarrow R$	$OE_R, f_3, f_1, f_0, LD_R$
5	$R + T \rightarrow R$	OE_R, f_3, f_1, LD_R
6	$R \rightarrow T$	OE_R, LD_T
7	$A - T \rightarrow R$	$OE_A, f_3, f_2, g_0, LD_R$
8	$R \rightarrow A$	OE_R, LD_A

(5p)

5. a)

State	S-term	RTN-beskrivning	Styrsignaler (=1)
Q ₅	$Q_5 \cdot I_{xx}$	$PC \rightarrow MA, PC+1 \rightarrow PC$	$OE_{PC}, LD_{MA}, IncPC$
Q ₆	$Q_6 \cdot I_{xx}$	$M \rightarrow T$	MR, LD_T
Q ₇	$Q_7 \cdot I_{xx}$	$CC \text{ OR } T \rightarrow R$	OE_{CC}, f_2, f_0, LD_R
Q ₈	$Q_8 \cdot I_{xx}$	$R \rightarrow CC, \text{Next Fetch}$	OE_R, LD_{CC}, g_2, NF

Instruktionen består av två ord. Andra ordet läses och placeras i T-registret. Innehållen i CC- och T-registret OR:as och resultatet placeras i R-registret. Resultatet placeras sedan i CC-registret.

Detta är ORCC #Data.

(2p)

b)

State	S-term	RTN-beskrivning	Aktiva styrsignaler (=1)
Q ₅	$Q_5 \cdot I_{F8}$	$PC \rightarrow MA, PC+1 \rightarrow PC$	$OE_{PC}, LD_{MA}, IncPC$
Q ₆	$Q_6 \cdot I_{F8}$	$M \rightarrow MA$	MR, LD_{MA}
Q ₇	$Q_7 \cdot I_{F8}$	$M \rightarrow R$	MR, f_0, LD_R
Q ₈	$Q_8 \cdot I_{F8}$	$PC \rightarrow MA, PC+1 \rightarrow PC$	$OE_{PC}, LD_{MA}, IncPC$
Q ₉	$Q_9 \cdot I_{F8}$	$M \rightarrow MA$	MR, LD_{MA}
Q ₁₀	$Q_{10} \cdot I_{F8}$	$R \rightarrow M, \text{Next Fetch}$	OE_R, MW, NF

(4p)

6.

- a) Under processorns FETCH-fas hämtar den nästa OP-kod från minnet och placerar den i instruktionsregistret IR. FETCH-fasen inleds med att PC-värdet placeras i MA-registret. PC-värdet ökas också med ett. Sedan läser processorn minnesinnehållet som MA pekar på och placerar det i IR. **(1p)**
- b) Bägge instruktionerna utför ett hopp om villkoret "större än" är uppfyllt. Före det villkorliga hoppet förutsätts att två tal har jämförts och därmed påverkat flaggorna. För BHI tolkas de jämförda talen som "tal utan tecken" med hoppvillkoret $C' + Z'$, dvs skillnaden är större än noll för tal utan tecken. För BGT tolkas de jämförda talen som "tal med tecken" med hoppvillkoret $(N \oplus V)' + Z'$, dvs skillnaden är större än noll för tal med tecken. **(2p)**
- c) C-värdet används av ALU'n när tal som är bredare än 8 bitar (ALU'ns bredd) skall adderas eftersom additionen då måste utföras i två eller flera steg och den minnessiffra som uppstår i föregående steg skall ingå i nästa addition. C'-värdet används på motsvarande sätt vid "subtraktion med borrow" (SBC-instruktionerna) som utförs genom addition av 1-komplement. C' skall användas på grund av att ALU'n inverterar C-värdet vid subtraktion och den andra inverteringen därför återställer det ursprungliga C-värdet. C-flaggan används också när ROL-instruktionerna utförs. **(2p)**

d)

Adr	Data	~	Läge		
30	10 03	4		LDAB #11	
32	11 42	4		LDX #DATA	
34	81 04	7		LDAA 4,X	
36	88	6	LOOPA	LDX B,X	
37	E2	4	LOOPX	DEX	
38	5C FD	5		BPL LOOPX	$37 - 3A = FD$
3A	11 42	4		LDX #DATA	
3C	2A 01	6		ADDA #1	
3E	5E F6	5		BNE LOOPA	$36 - 40 = F6$
40	5A 0C	5		BRA NEXT	$4E - 42 = 0C$
42	00 01 F9 04 FE 05 EC	-	DATA	FCB 0,1,-7,4,-2,5,-20	
49	-- -- -- -- --	-	TAB	RMB 5	
4E	00	3	NEXT	NOP	

(3p)

e) $t = [4+4+7+(6+(4+5)*5+4+6+5)*2+5+3] \mu s = [23+(21+45)*2] \mu s = [23 + 132] \mu s = 155 \mu s$ **(3p)**

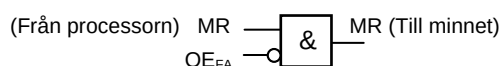
7.

- a) Inportens "three-state driver" skall aktivera (OE_{FA}) vid läsning på adress FA_{16} och utportarnas register skall laddas ($LD_{FA} - LD_{FD}$) med data från databussen vid skrivning på adresserna $FA_{16} - FD_{16} = -11111010_2 - 11111101_2$.

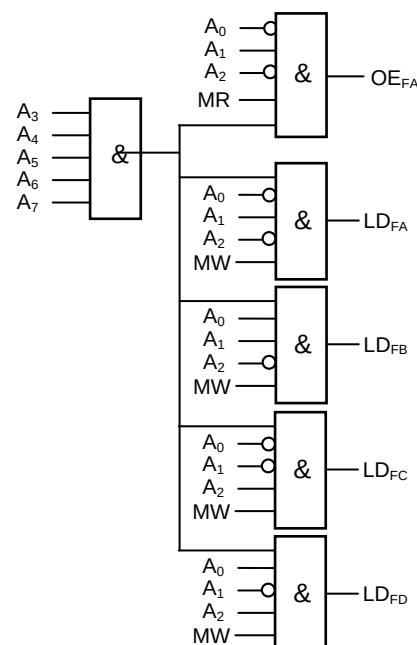
(Ring på ingången till OCH-grindarna i figuren till höger betyder att signalen inverteras innan den når resp. grind. Signalerna A_0-A_7 är adressbitarna från adressbussen.)

(3p)

- b) Vid läsning från inporten kommer indata att kollidera med data från minnets adress FA_{16} . Man måste därför förhindra att minnet lägger ut sin data på databussen vid läsning på inportsadressen FA_{16} . Nedan visas hur detta kan fixas.

(3p)

8. (Först flödesplan)

BOS	EQU	\$FC	
INPORT	EQU	\$FD	
START	EQU	\$20	
	ORG	START	
START	LDS	#BOS	Bottom of stack
LOOP	LDAA	INPORT	Läs indata (bitmönster)
	TFR	A,B	Spara en kopia av indata
TEST1	ANDA	11010000	Behåll bitarna 7, 6 och 4, nolla övriga
	CMPA	00010000	Bit 7 och 6 = 0 och bit 4 = 1?
	BNE	TEST2	Nej, nästa test
	JSR	SEND	Ja
	BRA	LOOP	Nästa varv
TEST2	TFR	B,A	Återställ indata
	ANDA	10100000	Behåll bitarna 7 och 5, nolla övriga
	CMPA	10100000	Bit 7 och 5 = 1?
	BNE	TEST3	Nej, nästa test
	JSR	REC	Ja
	BRA	LOOP	Nästa varv
TEST3	TFR	B,A	Återställ indata
	ANDA	\$0F	Behåll bitarna 3-0, nolla övriga
	CMPA	#5	< 5?
	BHS	LOOP	Nej, nästa varv
	JSR	WAIT	Ja
	BRA	LOOP	Nästa varv

(6p)